

**Het creëren van een veilig en waardig leven
voor kansarme kinderen en gezinnen van vooral interne migranten
in de achterstandswijken in en rond Bisjkek, de hoofdstad van Kirgizië
door**

- *het eigen vermogen van kinderen te versterken om (huiselijk) geweld te identificeren en de kinderen weerbaar te maken,*
- *Verzorgers (ouders, familie) en leerkrachten meer bewust te maken van wat geweld is, van hun eigen praktijken en hoe ze beginselen van positief en warm ouderschap kunnen toepassen in hun contacten met kinderen.*

Stichting Elnura werkt daartoe nauw samen met de lokale sociale organisatie Center for the Protection of Children (CPC) in Bisjkek, die zich al bijna 25 jaar inzet voor deze kansarme kinderen en gezinnen.

Achtergrond

Eén op de vier van de bijna 7 miljoen inwoners van Kirgizië is tegenwoordig Interne Migrant (IM). De meesten zijn gevestigd in en rond de zogenoemde 'informele' wijken van Bisjkek. Dit zijn wijken die niet officieel erkend zijn, omdat ze zich bevinden in gebieden, waar niet gebouwd mag worden, onder hoogspanningslijnen en op of naast stortplaatsen. Er zijn 50 van dergelijke wijken met gebrek aan infrastructuur (wegen, water en riolering) en in slechts 19 van deze wijken scholen

Het ontbreken van een persoonlijke registratie verhindert IM toegang tot werk, onderwijs, medische diensten en sociale zekerheid. Het niet hebben van die registratie wordt veroorzaakt door de beperkte kennis bij IM van de procedures voor registratie.

Daarbij komt dat:

- slechts ongeveer 60% van de mannelijke en 40% van de vrouwelijke IM beschikken over de documenten die nodig zijn voor registratie.
- huiseigenaren vaak weigeren om een huurder/IM in te schrijven op het adres van hun huurwoning.

Als gevolg hiervan blijft bijna de helft van de totale bevolking in Bisjkek ongeregistreerd, zoals blijkt uit de enorme discrepantie in gegevens over het aantal inwoners in en rond de stad. Volgens de gegevens van het Statistisch Comité (Bureau voor de Statistiek) zijn er ruim 1 miljoen inwoners in de hoofdstad Bisjkek, terwijl er volgens de overheidsorganisatie 'Staatsregistratiedienst' 470.000 inwoners zijn. Hieruit valt af te leiden dat ongeveer 53% van de inwoners van Bisjkek niet is geregistreerd op de plaats van hun feitelijke verblijf. Dit percentage is inclusief studenten van buiten Bisjkek, die niet zijn geregistreerd in Bisjkek.

Kinderen in moeilijke levenssituaties (MLS) en hun omgeving

Geweld van ouders naar kinderen

Kinderen van IM, inclusief die zijn achtergelaten bij familieleden, behoren tot de meest kwetsbaren en worden het zwaarst getroffen door het gebrek aan toegang tot openbare diensten. Geweld van ouders/familie naar kinderen komt daardoor veel voor.

- Door de moeilijke financiële situatie van de families lopen kinderen het risico om niet naar school te kunnen omdat zij geld moeten verdienen op de markten van de stad.
- Alcohol- en middelenmisbruik door de verzorgers verslechteren de situatie van deze kinderen en leiden tot ernstige uitbuiting, misbruik en geweld. Verwaarlozing en slechte zorg worden versterkt doordat de verzorgers vaak elementaire ouderlijke vaardigheden missen, zoals effectief omgaan met hun kinderen.
- Adolescente meisjes en jonge vrouwen zijn in het bijzonder kwetsbaar, omdat genderstereotypen in combinatie met armoede hen ertoe dwingen de school te verlaten en vroeg te trouwen, zonder de kans te krijgen hun potentieel te verwezenlijken en hun dromen na te jagen.

Geweld tussen kinderen onderling

De stressvolle en ontoereikende schoolomgeving heeft invloed op de mate van geweld op school.

Uit een onderzoek van UNICEF [2017] blijkt dat van 1150 kinderen er slechts 190 (= 16,6%) aangaven "Alles is rustig op school". Bij de overige 83,4% is sprake van incidenten van schoolgeweld.

De meest voorkomende vorm is psychisch geweld in de vorm van verbaal geweld en vernedering, maar ook in de vorm van intimidatie en bedreiging.

Uitbuiting en afpersing onderling staan volgens de uitspraken op de 2e plaats. Op basis van het aantal reacties staat uitbuiting van de jongeren door de ouderen op de 3e plaats.

Kinderen zelf geven als oorzaken van onderling geweld op school

- dat ze thuis geweld ervaren en dit op school reproduceren,
- economische ongelijkheid tussen de scholieren,
- de negatieve invloed en legitimering van geweld op sociale media,
- de pogingen van sommige leerlingen om op te vallen en
- het geloof dat 'geweld een fenomeen is dat er altijd al is geweest'

Geweld van leraren naar kinderen

Dit komt ook regelmatig voor. Geïnterviewde kinderen ervaren psychisch geweld als de leerkrachten ze vergelijken met anderen, kwaad spreken over het uiterlijk van de leerling, de kinderen belachelijk maken, ze in een hoek zetten of initiatieven onderdrukken. Leraren gebruiken ook fysiek geweld.

Slechts een klein percentage van de kinderen reageerde dat er geen gevallen van ongepast gedrag van leraren op hun school waren: 0,5% van de leerlingen van klas 10 en 11 (15-16 jaar) en 0,8% van de leerlingen van klassen 5 tot 9 (10-14 jaar).

Slechte werkomstandigheden voor leerkrachten op scholen en overvolle klassen van 40 en meer kinderen zorgen voor stress en dragen bij tot meer geweld van hun kant. De benadering van de kinderen wordt ook beïnvloed door de gecompliceerde psychologische toestand van veel leraren, gekenmerkt door:

- demotivatie,
- professionele burn-out en
- constante stress veroorzaakt door overdreven eisen die de overheid aan leraren stelt en de verantwoordelijkheid die hen wordt opgelegd voor het opvoeden en onderwijzen van kinderen zonder de juiste steun van de overheid en ouders zelf.

Geweld komt het meest voor in de klassen 8 en 9 [13/14 jaar], daarna in de klassen 5 en 6 [10/11 jaar]. Deze klassen kenmerken zich als een spannende tijd door de keuze voor beroepsonderwijs of voor de voorbereidende jaren voor de universiteit respectievelijk door de keuze voor voortgezet onderwijs. Beide zijn moeilijke en psychologisch complexe processen voor leerlingen.

Kinderen die het slachtoffer zijn van geweld zwijgen erover omdat ze hun leraren en ouders niet vertrouwen en niet geloven dat openheid hen zal helpen.

In de meeste gevallen herkennen leraren hun gedrag niet als gewelddadig en beschouwen het als een vorm van opvoeden, omdat ze zelf ook het slachtoffer zijn geweest van dergelijke vormen van geweld.

Het grote publiek is zich niet bewust van de verschillen in geweld en wordt meestal pas alert bij de ergste vormen ervan, zoals seksueel geweld en moord.

Het project

Het project zal de relaties tussen kinderen onderling, leraren en kinderen en leraren en ouders verbeteren om geweld te voorkomen en om een stimulerende omgeving in gezinnen en op scholen te creëren. Het beslaat een periode van 18 maanden.

Doelstelling van het project:

Migrantenkinderen en kinderen in MLS uit achterstandswijken in en rond Bisjkek krijgen een gunstige leeromgeving op hun scholen en een goede leefomgeving thuis door >>

- *het eigen vermogen van kinderen te versterken om (huiselijk) geweld te identificeren en de kinderen weerbaar te maken,*
- *Verzorgers (ouders, familie) en leerkrachten meer bewust te maken van wat geweld is, van hun eigen praktijken en hoe ze beginselen van positief en warm ouderschap kunnen toepassen in hun contacten met kinderen.*

Doelgroepen

	mannen	vrouwen
Kinderen van IM, waaronder 30 'informele leiders'	800	730
Ouders van IM-kinderen, waarvan 25 van 'informele leiders'	50	7
Leraren	30	2
Totaal directe doelgroepen	880	739

De projectactiviteiten hebben betrekking op alle 1530 kinderen van het 5^e t/m het 11^e leerjaar (10-16 jaar) van drie doelscholen om te zorgen voor re-integratie van kinderen uit IM-gezinnen en gezinnen in MLS en om kinderen uit 'normale' gezinnen bewuster te maken voor de problemen van deze kinderen. Onder hen zijn ongeveer 30-35% kinderen uit IM-gemeenschappen en ongeveer 20% uit gezinnen in MLS. De andere kinderen komen uit 'normale' gezinnen met een stabiel inkomen, een vaste verblijfplaats, met registratie op de verblijfplaats en met alle benodigde documenten, maar ook zij kunnen te maken krijgen met verwaarlozing en geweld van hun ouders, die het meestal druk hebben op het werk.

Projectaanpak, activiteiten en output (inspanning/resultaat)

CPC gebruikt bij haar werk de holistische benadering die verschillende oorzaken van het kernprobleem aanpakt, en werkt samen met andere belanghebbenden die betrokken zijn bij het probleem en/of de oplossing: ouders, leraren, schoolbesturen, overheidsfunctionarissen, lokale deelbesturen.

Om het kernprobleem aan te pakken, namelijk het gebrek aan een gunstige en veilige omgeving in het gezin, op school en in de gemeenschap waarin kinderen opgroeien en studeren, zal CPC zich inspannen om verschillende oorzaken van dit probleem aan te pakken >> geweld in het gezin, in de gemeenschap en op school, dat veel voorkomt en in veel gevallen door de samenleving wordt gelegitimeerd als een sociale norm en dat in feite zeer destructief is voor de ontwikkeling, opvoeding en educatie van kinderen.

Kinderen: De projectinterventie zal de capaciteit van zowel meisjes als jongens versterken door middel van peer educatie [voor en door leeftijdgenoten]. Gendergelijkheidsbenadering wordt toegepast in alle opleidingsactiviteiten.

Sommige sessies zijn ontwikkeld om tegemoet te komen aan de speciale behoeften van jongens en meisjes, gericht op het aanpakken van genderstereotypen. Deelname van meisjes aan de trainingen, met name uit de gezinnen in MLS, wordt verzekerd. CPC implementeert al haar activiteiten met gebruik van de juiste, gender gebaseerde benaderingen. CPC medewerkers zijn daarvoor toegerust.

Ouders: Momenteel staat CPC voor de uitdaging om vaders te betrekken bij de projectactiviteiten, aangezien de meeste gezinnen in MLS waarop CPC zich richt, eenoudergezinnen zijn en de kinderen bij de moeder wonen. Zelfs in tweeoudergezinnen zijn mannen meestal 'onbereikbaar', werkloos, alcohol misbruikend en worden familieleden vaak door hen het slachtoffer van geweld.

Daarom spant CPC zich in om zowel vrouwen als mannen te betrekken en alle gezinsleden op te leiden met behulp van de methodologie Gender Action Learning System (GALS) om hun gezinsrelaties te verbeteren en hen op gelijke basis en in overeenstemming met hun behoeften trainingen en adviezen te bieden.

Inspanning/resultaat

Geweld wordt bij **kinderen** veroorzaakt door beperkte kennis over:

- verschillende soorten geweld en de gevolgen ervan,
- hoe geweld te herkennen en waarnaar te verwijzen in geval van geweld,
- hoe zich geweldloos en constructief te gedragen.

*Deze oorzaken van geweld zullen worden aangepakt met als doel dat kinderen hulp zoeken als ze het slachtoffer zijn van gewelddadig gedrag op scholen en in gezinnen/gemeenschappen en zelf geweldloos gedrag vertonen (**resultaat 1**)*

- Om dit resultaat te bereiken zal CPC de meest actieve kinderen op scholen identificeren en hen trainen in preventie van en reactie op geweld en hen motiveren om de kennis te delen en rolmodellen te worden voor andere kinderen in de doelscholen.
- CPC zal ook 'informele' leiders met agressief gedrag identificeren en trainen om hun houding te veranderen en hen te motiveren om rolmodellen te worden voor geweldloos gedrag

Geweld bij **leerkrachten** wordt veroorzaakt door:

- beperkte kennis over geweld en de soorten geweld (vernedering, belediging, pesten, verwaarlozing, enz.)
- het gebrek aan vaardigheden om kinderen met waardering en vertrouwen te benaderen, een kindvriendelijke omgeving op school te creëren en geweld tegen kinderen te voorkomen.

Gebrek aan kennis en vaardigheden heeft een negatief effect op de relaties tussen kinderen en leerkrachten in het schoolproces:

- wanneer leerkrachten niet echt om kinderen geven,
- zij geen relevante ondersteuning bieden
- kinderen leerkrachten niet vertrouwen en dus niet naar hen toegaan in geval van problemen, inclusief geweld.

*De aanpak moet als resultaat meer vertrouwen tussen kinderen en leerkrachten brengen om verschillende problemen die zich tijdens het leerproces voordoen en/of die hun leren belemmeren, te bespreken en op te lossen (**resultaat 2**).*

Om dit resultaat te bereiken zal beleid worden ontwikkeld voor klachten over kindermishandeling en een kindvriendelijk aanpak ervan en op scholen worden geïntroduceerd.

- Leerkrachten worden getraind om met waardering de kinderen te benaderen bij het lesgeven en in het voorkomen van geweld tegen kinderen. Zij zullen door CPC worden gesteund bij het in de praktijk brengen van nieuwe vaardigheden.
- Daarnaast zal CPC in het kader van deze trajecten samen met andere maatschappelijke organisaties problemen aankaarten bij de overheid over de arbeidsomstandigheden van leraren op scholen, die ernstige belemmeringen opwerpen bij het creëren van een kindvriendelijke omgeving (overvolle klassen, slechte infrastructuur, gebrek aan lesmateriaal, enz.).
- CPC zal ook training geven aan leraren om de problemen van professionele burn-out te onderkennen en aan te pakken.

Geweld bij **ouders** wordt veroorzaakt door beperkte kennis en vaardigheden over positief ouderschap. Ze weten niet hoe met waardering en vertrouwen de kinderen te benaderen bij het opvoeden en wat het belang ervan is voor de ontwikkeling van hun kinderen en voor het welzijn van het gezin.

Het aanpakken van de oorzaken zal als resultaat geven dat ouders hun kinderen (jongens en meisjes) steunen bij hun studie en zorg en waardering leggen in hun opvoeding (resultaat 3)

- CPC zal actieve ouders in de doelscholen identificeren en hen trainen in positief en gendersensitief ouderschap.
- Mobiele groepen van ouders zullen worden gevormd uit deze getrainde ouders om peer-educatie (voor en door leeftijdsgenoten) te geven aan andere ouders om de opgedane kennis over positief en gendersensitief ouderschap over te dragen.
- CPC zal op de scholen ook ouders identificeren van informele leiders met agressief gedrag tegenover andere kinderen en hen uitnodigen voor het bijwonen van CPC-trainingen in positief en gendergevoelig ouderschap.
- Ten slotte zal CPC bijeenkomsten houden met schoolbesturen om niet alleen hun steun aan ouders bij hun activiteiten van peer educatie te verzekeren, maar ook om ouders te betrekken bij interactie met schoolbesturen, lokale en nationale overheidsinstanties om geweld tegen kinderen in scholen en gemeenschappen te voorkomen en erop te reageren.

Laag bewustzijn van geweld en de gevolgen daarvan bij **het grote publiek** en bij de **bewoners van de IM-wijken** dragen bij aan de legitimering van geweld door de samenleving als een sociale norm en aan gebrek aan kennis naar wie te verwijzen in geval van vaststelling van geweld.

De aanpak hiervan beoogt dat inwoners van de doelwijken en het publiek alert worden op gevallen van geweld tegen kinderen en kinderen die het slachtoffer zijn van geweld naar CPC en andere overheids- en niet-overheidsactoren verwijzen (resultaat 4).

- Het project zal daarvoor de meest actieve kinderen en ouders betrekken bij het verspreiden van kennis en het delen van vaardigheden onder hun leeftijdsgenoten.
- Er zal regelmatig bijgewerkte informatie over de situatie rondom geweld op scholen en in IM-gemeenschappen in sociale netwerken en media worden verstrekt en discussies en reacties van de kant van de samenleving over de gevallen van geweld zullen worden gestimuleerd.

Historische gegevens Center for the Protection of Children

Enige, niet limitatieve informatie over de resultaten die CPC bereikte in zijn bijna 25-jarige bestaan:

- 27.780 kinderen hebben trainingen "voorkomen van geweld" gevolgd
- 4.017 kinderen zijn opgevangen en begeleid bij de twee dagverblijven van CPC
- 1.567 kinderen werden opgenomen in de tijdelijke 24/7-opvang, waarvan 1.005 kinderen konden teruggaan naar hun familie.
- 2.655 kinderen zijn voor het eerst of opnieuw naar school gegaan
- 9.014 bewoners in MLS heeft CPC met raad en daad bijgestaan.
- 685 bewoners in MLS hebben identiteitspapieren gekregen
- 260 gezinnen zijn toegelaten tot de overheidstoelagen
- 422 ouders voltooiden de training "positief ouderschap"

Vermeldenswaard is het door CPC in de afgelopen jaren uitgevoerde Unicef-project "Girls in Science", waarbij 85 scholen in Bishkek, Osh en Karasuu betrokken waren:

- 652 meisjes zijn getraind tot peer-coach
- 48.790 [30.609 meisjes en 18.181 jongens] zijn voorbereid op een beroepskeuze, met name gericht op STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics)
- 193 leraren zijn getraind in ondersteunende pedagogische begeleiding
- 6270 ouders [1586 vaders, 4684 moeders] zijn getraind in "positief ouderschap"

Alle informatie over Stichting Elnura en Center for the Protection of Children is te lezen op de website www.elnura.nl